



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellvs De Angelo Cvstode R. P. Francisci Albertini Soc. Iesv Theologi

Albertini, Francesco

Coloniae Agrippinae, M.D.C.XIV

Cap. 10. De viribus ac desiderio quæ Angeli homines custodiunt, & quam conueniens sit eos vitæ nostræ & actionibus præsidere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46785](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46785)

ad defensionem suam contra Regem Soriæ, qui dæmonem denotat, accelerare vidit de monte equos & currus igneos. Præfato itaque spectaculo recreatus Moyſes Abbas ad Cellam suam reuersus est, & omnè ab illa hora tentationem vtiq; Angelorum quos viderat præsidio fultus, generosissime superauit. Vnde rationabiliter cum Doctore quodam affirmare possumus terram abundare remedijs, quia plena est laqueis, alludèdo scilicet ad frequentiam Angelorum, qui in custodiã hominum, tot hostibus & laqueis expositorum iuceffabiliter occupantur.

CAPVT X.

DE VIRIBVS AC DESIDERIO que Angeli homines custodiunt, & quam conueniens sit, eos vitæ nostræ & actionibus præsidere.

PRAEMISSO capite sermonem habuimus de miserijs natis ex radice peccati, ex quibus doce-

docebam euidenter concludi, custodia Angelorum nobis plus quā necessariam esse. Nunc operæ præ-tium me facturum puto, si tractatum institutam de eorundem viribus, quibus sese ad subleuandas necessitates nostras accingunt. Et profectò potentissimos, promptissimos, celerrimos, sapientissimosq; & maximè salutis nostræ amantes esse oportet, alioquin enim quæ ratione humanam debilitatem, & ignorantiam subleuarent? Ergò de quatuor hisce Angelorum perfectionibus, id est, potentia velocitate, sapientia & ardentissima voluntate mortales adiuuandi, breuiter ac dilucide agemus in præsentis capite.

*Quatuor
perfecti
ones An-
gelorum
procurā-
tium sa-
lutem
nostram.*

*Angelo-
rum po-
tentia*

Quoad primam, Angelos scilicet mille modis ac medijs nos custodire, & in necessitatibus iuuare, posse nemini dubium oborietur, qui quidē intellexerit quanta sit virtus & potentia eorum naturalis, tanta nimirum, (paucis efferam) vt strages

ges populorum rebellium, destructiones urbium, transportationes montium ab vno loco ad alterum, commotiones terræ, detentio spherarum cœlestium aut factæ legantur, aut fieri potuissent citra vllam fatigationem aut laborem ab Angelis. Tantum, docet Diuus Thomas, vnus Angelus potest, vt gubernare sufficiat omnes Creaturas corporeas ac materiales totius Mundi idque per motum localem duntaxat tanquam omnium motuum aliorum perfectissimum, operâdo maximè in illis effectus, qui excedant vires naturales, & communiter miraculosi reputantur, nunc per remotionem vel debilitationem contrarij, & noxij, nunc per aggregationem rerum conformium ac similitium, atque ita multifariam Creaturas iuxta voluntatem Dei subinde adit, aliquando defendit. Sic in Genesi legimus tres angelos de^o rux, se ciuita em Sodomæ, & alii i; manu vnus Angeli concipi-

*S. Tho. 1.
p. q. 110.
art. 1.*

sum

sum fuisse vnicâ nocte totum exer- *2. Par. 23*
 citum Regis Assyriorum Sennacha-
 ribus. Possunt pariter Angeli qua-
 litate aliquâ venenosa ac mortife-
 ra quasi instrumento vtendo, siue
 per separationem localem aut dis-
 continuationem membrorum diui-
 dere animam humanam à corpo-
 re, id quod dæmonibus minimè
 abs Deo concessum est, vt apparet
 in personâ Iob, *Veruntamen ani-* *Iob. 1.*
am illius serua, quia, quod merito
 credi debet, manus ipsis ligantur
 ab Angelis custodibus, nè nobis
 pro libitu suo officiant. Testis hu-
 ius rei sit Tobias iunior, quem cum *Tob. 3.*
 omnes existimarent ab Asmodæo
 ipsâ nuptiarum nocte quemadmo-
 dum & septem alij mariti ante i-
 psum, suffocatum iri, nihil tamen
 læsus est, quia Angelus contraiuit
 dæmoni, quem deinde etiam in
 solitudine irresolubili vinculo al-
 ligauit. Testis præterea sacer-
 dos ille conspectus à Zachariâ,
 quem diabolus tam foedè affixe- *Zach. 4.*
 rat, vt similis videretur atro carbo-
 ni, nec

ni, nec tamen, cessabat accusare & opprimere, quousque redigeretur in cinerem, nisi Angelus Domini in illius auxilium properasset.

*Angelo-
rum ve-
locitas.*

Cæterum hæc & similia tam miranda & vñitata facinora quis crederet, quanta celeritate Angeli exequantur? (ea secunda illorum perfectio est, sine quâ impossibile foret necessitatibus hominum oportune succurri) quis inquam imaginetur, quanta sit pernitas volatus Angelici? volare quippe cœlestes illas legiones dixerunt sancti vt quadantenus subuenirent imaginationi nostræ, vnde etiam vt Tertullianus notat, attribuerunt ipsis pennas & alas. *Et volauit ad me vnus de Seraphin*, inquit Esaias, qui paulo prius scripserat duos se vidisse, & vtrumque ornatum sex alis. Quocirca S. Dionysius Areopagita, non contentus communi conceptu hominum, qui Angelos in mente fingunt similes pulcherrimis iuuenibus ijsque alatis, alas quoque ascribit illorum
pedi.

*Tertull.
in Apol.
6, 22.*

*Dionys.
de cœlest.
hier. cap.
vlt.*

CYSTODE. CAP. X. 97

pedibus, velut antiqui Ethnici ad-
umbrabant olim fabulosum illum
Nuntium Deorum Mercurium. Re-
uera enim omnem imaginationis
nostræ vim celeritas Angelici mō-
tus superat, adeoque nobis, qui ad-
miramur velocitatem falconis in
aere, pardi in nemore, delphini in
mari, pernicitatem sagittæ & ful-
minis, nobis qui deficimus in confi-
deratione circumuolutionis firma-
menti, quod intra tempus vnus ho-
ræ secundum aliquos tantum spa-
cium conficit, quantum homo, si
singulis diebus quadraginta millia-
ria decurrens, bis mille, nongentis
& quatuor annis in continuo itine-
re perseveraret: aut iuxta aliorum
calculationem tātum, quantum fo-
ret, si circulus æquinoctialis orbis
terræ millies, octingenties, octoge-
sies quater reduplicaretur. Nobis
inquam, qui expauescim⁹ auditâ ce-
leritate dictorum mutuum, qui ta-
men Angelorum velocitate longif-
simè exceduntur, non supersit ex-
emplum aut similitudo aliqua per
E quam

quam intelligamus breuitatem motus, quo Angelus ad auxilium nostrum vsque à cœlo empyreo, intervallo videlicet propè infinito delabitur. Quamuis autem multiplices circa memoratam velocitatem opiniones in scholis exortæ sint, omnes tamen Thomistæ cum ipso Angeli-

S. Tho. I.
p. 4. 53.

co Doctore in hoc consentiunt, quod Angelus discedens à spatio siue sphæra, quam virtute naturali occupat, vt transferat sese ad aliud spatium longè ab illo distitum, tanquam ab vnâ prouinciâ admodum remotâ ad aliam, ab Oriente in Occidentem, & summam de terra ad summum cœlum, mutationem hanc

S. Hierõ.

localem perficit tēpore multò breuissimo. Vnde S. Hieronymus in explanatione verborum, *sequuntur agnum quocūq; ierit*, non immeritò dicere ausus est (tamen si hyperbolicè) Angelos præsen esse cuique loco, quia profectò tanta est celeritas eorum motus, vt quanquam vno eodemq; instanti non nisi vno in

loco

loco versari queant, possint tamen
 minimo temporis spatio realiter &
 presentissime omnes Mundi partes
 percurrere. Tali celeritate credibi-
 le est, Prophetam Abacuc (nisi for-
 tem membrorum illius quantitas mo- *Dan. 3.*
 ram aliquam Angelo pepererit)
 translatum fuisse ex Iudæâ in Baby-
 lonem, vt Danielem in lacu leonum *Angelus*
 positum prandio, quod alioquin *transfert*
 messoribus suis præparauerat, refo- *Prophetâ*
 cillaret, tam velociter quippe eo *Abacuc.*
 portatus, indidem reuersus est, vt
 messorum diceffum ipsius minimè
 notarint, id quod scriptura in narra-
 tione huius facti luculenter expri-
 mit dicens, *Posuitque eum in Babylo-*
nem super lacum in impetu spiritus
sui. Neque verò rebus corporalibus *Angelus*
 impediri possunt, quia spiritus sunt. *minimè*
 Imò cum ingrederetur Angelus *reb. cor-*
 Domini in fornacem Babylo- *poralibus*
 cam, cui tres Hebræi Principes inie- *impedi-*
 cti erant, non tantum nihil à flâmis *tur.*
 offensus fuit, sed produxit etiam in
 medijs ardoribus ventum roris, qui
 iuuenes contra ignis æstum sua-
 uissime

A8. 5.

uissimè refrigeraret. Multò minus impediuntur tenebris opacæ noctis; nam qui noctua carcerem, in quo Apostoli detinebātur, ingressus est, eos liberauit, *Angelus autem Domini* (loquitur scriptura) *per noctem aperiens ianuas carceris, & educens eos, dixit, ite, & stantes loquimini in templo plebi omnia verba vite huius.* Nec denique vllius generis obstaculo eos retardari accidit, quia

A8. 12.

quemadmodum in Actis Apostolorum scribitur, idem Angelus intrauit ianuis clausis in carcerē, in quo Petrus constrictus erat & portam ferr eā, propria vi nullo vsus instrumento aperuit. Hoc docere videtur voluisse Propheta quando cecinit. *Qui facit Angelos suos spiritus,* quo textu non tantum dicit, Angelos ad instar ventorum velocissimos esse, sed etiam Deum emittere ad auxilium hominis creaturas nobilissimas, substantias nempe spirituales, quibus à corporeis rebus resisti nequit: sed tantummodo ab obstinata voluntate hominis, quæ inspirationibus & confi-

consilij illorum impiè & perpetuò
reluctatur.

Neque dixeris, necessitates tuas *Angelo-*
minime ab illis cognosci, si enim *rum sa-*
cōsideremus Angelos quoad scien- *piensia.*
tiam suam, quæ tertia eorum perfe-
ctio est, naturaliter dotati sunt in-
tellectu tam p̄spicaci, & cognitione
tam profunda vniuersæ naturæ &
creaturarū omniū: nihil vt in Mun-
do cū materiā coniunctū, vel ab eā
separatum, incorruptibile aut cadu-
cum, tēpore finitum, aut sempiternū
sit, quin intimè ac secundū om̄nē
sui partem illud intelligant. Vnde
non absq; causā propter incredibile
intelligendi perfectionem cōmani-
ter nominantur puræ mētes, & sim-
plices intelligentiæ. Cognoscūt cer-
tissimè & euidentissimè omnia ob-
iecta necessaria, eorumq; essentias
ac proprietates, neq; originem vni-
uscuiusq; per effectus suos diuturna
solicitudine venari necesse habent, *Angeli*
sed quamcunq; in rem mentē diri- *cognoscūt*
gunt, mox totā eodem instanti per- *omnes a-*
fectissimè intuentur. Nec tantū per- *ctiones*
nostras.

spicit Angelus obiecta necessaria,
 verum etiam omnes actiones no-
 stras, quæ imperio voluntatis extror-
 sum prodeunt, & in intellectu ipsi
 apparent tanquam in lucidissimo
 speculo; idcirco enim crediderim
 Angelos assimilari speculis illis,
 quæ in tabernaculo affixa erant non
 tantum ad sacerdotum vsum, sed et-
 iam, vt quidquid in templo rerum
 ageretur repræsentarent. Nihilo-
 minus tamen, licet hucusque dicta
 cum veritate consonent, nõ fuissent
 Angeli per naturam suam sufficien-
 tes ad custodiam hominum, nisi di-
 uina bonitas, quo certiores reddere
 mur de salute nostrâ, abundantius
 in illis suppleuisset, quod deerat. E-
 nim uerò carebant notitiâ humana-
 rum cogitationum, quæ tamen, cum
 indies machinentur nobis ruina-
 m spirituale, ipsis tanquam ducibus ac
 custodib⁹ nostris, vt securius per eos
 ab omni periculo eripi & dirigi pos-
 semus in viâ salutis, reuelari debue-
 runt, & modo quidã prorsus super-
 naturali ac diuino: quia profecto a-
 lias

Exod. 38
Assimilã
tur specu-
lis.

liās neq; ex ipsorum, neq; ex nostra *Non co-*
 parte illis manifestæ fuissent. *non gnoscent*
 ex conditione ipsorum, cum enim *neque ex*
 Angeli sint creaturæ cōuersabiles, *parte sua*
 non conuenisset illis clara cognitio *neque ex*
 cogitatuū cordis nostri, aliqn sub- *nostra co-*
 latus fuisset cōiuctus politicus, qui *gitatione-*
 subinde exigit hæc vel illa cōseruari *nes homi-*
 secreta. Idcirco Deus sibi soli tanq; *num.*
 gubernatori & vniuersorū Domino *Vid. S.*
 notitiam hanc cogitationū retinuit *Tbo. 1. p.*
 iuxta comunē sententiā Doctorum *q. 53. a. 4.*
 & SS. PP. August. Ambr. Hieron. A-
 thanasij, &c. Taliter David adhortās
 Salomonē filiū, suū, vt veneraretur
 verū atq; immortalē Deum, ex imo
 corde, hac raōe doctrinā suā illi per
 suasit, *1. Paral.*
Omnia n. corda scrutatur Do-
min⁹: & vniuersas mentū cogitationes
intelligit. Sic Sapiens Salomon, utiq;
paternorum p̄ceptorū memor, vbi
 Hierosolymit. tēpli ædificiū cōsum-
 masset, in medio illi⁹ corā omni po-
 pulo in genua procidit, & adorās Do-
 minū talib. verbis inter cetera vs⁹ est
2. Paral.
Redde vnicuiq; secūdū vias suas quas
nostrī eū habere in corde suo, tu enim
6. cap.

E 4 solus

Solus nosti corda filiorum hominum.

Sic & regius Psalmista duabus vicibus cecinit, Scrutans corda & renes Deus, ipse enim nouit abscondita

Sap. 1. cordis. Idem Salomon in libr. Sapientia, Quoniam renum illius testis est Deus, inquit, & cordis illius scrutator est verus. Non dissimiliter Ieremias

Prophetia suae capite vndecimo & vigesimo. Tu autem Domine Sabaoth,

qui iudicas iuste, & probas renes & corda, & decimo septimo, Prauum est cor hominis, & inscrutabile, quis cognoscet illud? Ego Dominus scrutans

cor & probans renes, qui do unicuique iuxta viam suam, & iuxta fructum adinventionum suarum. Sunt etiam, ut

supra dixi, cogitationes nostrae naturaliter occultae Angelis ex parte nostri, id est: Nos durante hac vita

non habemus modum aliquem manifestandi Angelis, id quod mente tractamus. Nam sublatis ab homine usu

vocis articulatae, alijsque gestibus corporis aut phantasmatis significantibus determinatum conceptum (ex

quibus non possunt Angeli apprehendere

quibus non possunt Angeli apprehendere

quibus non possunt Angeli apprehendere

quibus non possunt Angeli apprehendere

dere intentiones nostras nisi dubiè,
 & cum euidenti incertitudine) ani-
 ma nostra nuda ac sola remanebit in
 explicandis conceptibus suis, nec
 tantùm differens ab Angelis, verum
 etiam omninò muta & impotēs, cū
 in tali statu exercere non possit a-
 ctionem aliquam quæ purè spiritua-
 lis sit, & independens à phantasma-
 tibus materialibus, quæ tamen ma-
 ximè necessaria ipsi esset, vt opera-
 tio illius à puro spiritu percipere-
 tur. Si itaq; Angeli naturaliter tam
 ex suâ quàm nostrâ parte non sunt
 sufficientes ad comprehendendum
 cogitationes nostras, conueniēs er-
 gò fuit, diuinam sapientiam inueni-
 re mediū aliquod, quo clara & eui-
 dens earum cognitio illis commu-
 nicaretur, nempe reuelando diuinū
 verbum, in quo quasi in speculo o-
 mnia cogitationum nostrarum mo-
 menta cōsiderant. Atq; ad eò quem-
 admodum sancti in Paradyso con-
 stituti, secundum opinionē D. Tho-
 mæ, vident in Deo sine vlla obscu-
 ritatis aut incertitudinis nebulâ, p. q. 12.

*Detegit
 Deus An-
 gelis co-
 gitatio-
 nes no-
 stras.*

S. Tho. 1.

E s quid-

quidquid in præfenti mundo effici-
tur, aut cogitatur pertinens ad sta-
tū suum; Pater enim intuetur omnes
cogitationes & actiones filij & a-
liorum qui titulo aliquo sibi con-
iuncti sunt: Institutor Religionis
cuiuspiam eodē modo oēs actiones
& cogitationes illorum, qui ordinē
suum colunt, & cæterorum qui pro-
gressui & conseruationi eius coope-
rantur: sic Angeli fixā in Deū mente
Vident in Verbo quidquid perso-
nas sibi speculariter commendatas
concernit.

*Custodia
hominum
conueni-
enter An-
gelis com-
missa fuit.*

Quæ cum ita sint, nimirum verif-
sima, nihil cōuenientius fuit, quā
custodiam hanc & gubernationem
hominum committi Angelis, qui
vt potē sapientissimi, intelligunt o-
mnes defectus ac necessitates no-
stras, vt potentissimi in quibuscun-
que periculis nobis opitulari suffi-
ciunt, & vti spiritus, celerrimam o-
pem præbere possunt, citius scili-
cet, quam nos auxiliij necessitatem
præuideamus.

Solum Superest demonstrare ar-
dentis

dentissimum desiderium & effica-
 cem illorum voluntatem nobis sub-
 ueniendi, quod quarto loco tracta-
 dū proposueramus. Ne cui verò de
 hac dubium relinquatur, auscultet
 Prophetā Dauid, qui affirmat Deum
 constituisse Angelos custodes tuos
 tam ardentis amore salutis tuæ, vt
 comparari possint cum flammâ
 ignis, *Qui facit Angelos suos spiritus
 & ministros suos ignem vrentem.* Ad
 idem propositum refertur clarissi-
 ma illa visio, quam supra descrip-
 mus Patriarchæ Iacob videntis sca-
 lam & in eâ ascendentes ac descen-
 dentes Angelos. Vbi notandū, pari
 velocitate & alacritate ascendisse
 eos sursum, vbi contemplabantur
 viuentem Deum, quâ properabant
 deorsum, vbi offendebant quiescen-
 tem Iacob, in quo ipsum Deum de
 semine Iacob aliquando nasciturū
 venerabatur. Cæterum eadem velo-
 citate ac prôptitudine ad nos dela-
 buntur, Nā vt Origenes notat, post-
 quā Verbū assumpsit humanitatem,

*Voluntas
 & deside-
 rium eo-
 rum nobis
 subueni-
 endi.*

*Iacob sca-
 lā videt,
 Gen. 28.*

amor & sollicitudo Angelorum erga homines admodum aucta fuit, & certatim vt ita loquar, ad obsequium generi nostro præstandum accelerarunt, quia accinctum videbāt eodem sine ipsum Regem & Creatorem suum imò verò tanti æstimare cæperunt hominem, vt quidam illorum post Incarnatum Verbum à sancto Ioanne noluerit adorari,

Apoc. 19. *Caue nè feceris, conseruus enim tuus sum,* Paratos igitur sese exhibent in omni loco, omni tempore, & in omni necessitate, vt nobis subueniant. Et nos tamen è contrario in omni loco ab illis recedimus, omni tempore beneficia eorum obliuioni damus, oblectamur consilijs & quod multo pessimum subsidia flagitare datâ operâ nolimus, quæ incredibile nobis promptitudine offeruntur. Sed prius, quàm ad cætera veniam, dubitatio quædam enodanda est. Posset enim hoc loco obijci: Cur non suffecisset ad custodiam humanam sola potentia ac prouidentia Dei? nunquid non

Questio.
Cur Deus
efficiat
per Ange
los quod
solus per
se potest?

non solus ipse potuisset insolentiam eius perpetuo refranare? & quibuscunque discriminibus nostris tempestiuè efficaciterque succurrere? ut quid igitur occupat nostri causa tantum numerum, superiorum spirituum? Quare breuiter respondeo cum Diuo Banauentura, ad defensionem hominum deputatam fuisse à Deo militiam caelestem, ut peculiare specimè daret suae omnipotentiae, quae non contenta Angelicas illas acies throno Maiestatis suae adfistere, iussit ad euidentius diuinae Magnificentiae argumentum eas ceteris quoque creaturis inferuire; ut ita laudetur ac glorificetur Deus non tantum in seipso, verum etiam in personis seruatorum suorum. Neque hoc indecens videri debet, creaturas nimirum adeo nobiles cum praedicio aliquo status sui ministrare ignobilioribus. Nam licet in sententia Aeterni Verbi, *Maiores sit qui recumbit, quam qui ministrat*, aliud tamen & ministerium quod cum seruitute & subiectione impeditur,

*Causa
cur custodia
hominum
imposita
fuerit
Angelis.*

*I,
Bonau. in
2. d.
vlt.*



HO DE ANGELO

aliud quod connotat præsentiam
& gubernationem quandam. Verba
autem Saluatoris referuntur ad pri-
mum ministerij gen^o, non ad secūdū
quod custodibus nostris Angelicis
ppriè incūbit. Et qua ratione in au-
lis principum Oeconomi prospici-
unt necessitatibus inferiorū seruo-
rum vsque ad vilissima mācipia, nec
tamen ex simili seruitute detrimen-
tum aliquod honoris patiuntur, sed
omnia faciunt ad præscriptum Prin-
cipum, quibus ipsi pariter cū omni
familia sua inseruiūt: Sic Angeli cu-
stodes dirigunt & iuuant nos, ac in
qualibet necessitate præsto sunt, præ-
ardenti desiderio, quo tenētur, ple-
nissimè exequendi, illius volunta-
tē, cui omnes tam ipsorum, quam
hominum ordines famulantur.

II. Manifestatur etiā hoc pacto cla-
rissimè potentia Dei infinita. Cū. n.
infernalis^o castris de cælo resisti de-
beat, multò potentiosem se testatur
Deus, dū præcipit damnatorū super-
biam cōculcari ab Angelis q̄ si pro-
priā dexterā diuinæ Iustitiæ micro-
nem

nem in eos vibraret. Neque interim hâc curâ Angelis commendatâ, homines deserit, quod terrenis Regibus vsuuenit, qui percipuâ sollicitudinis partē in humeros officialum suorum deuoluentes ipsi aut quiescunt, aut alijs negotijs occupantur. Sed ipse etiam immediatē vniuersali & particulari, puidētia cūcta gubernat. Ac p̄inde sicut ōnes creaturas per cōtinuâ diuinæ volūtatis suæ operationē fouet ac vegetat; & nihilominus nō impedit aut diminuit vlla in parte operationē causarū secundarum; quin tali ordine ac dependentia potentias creatas connexuit, vt nec illæ à philosophis superflue iudicentur, nec supremi Motoris operatio imperfecta: Similiter censendum est de custodia Angelorum.

III.

Deinde ordo Infinitæ sapientiæ omninò postulabat, custodiam hanc humani generis committi Angelis p̄pter dona, quibus pollent, naturalia & gratuita. Enimuerò diuina Lex cōmuniter talem in operationibus suis ordinem seruat, vt infimæ

ICS

res subleuentur ac perficiantur per medias, & mediæ per supremas. Inter Deum autem qui summus est & vltimus finis animarum nostrarum, & nos mortales, mediij intercedunt Cælestes Angeli, cum quia confirmati fuerunt in gratia, tum quod constant natura immortalis, & substantiâ spirituali. Itaque necessarium erat, vt ad perfectam cum Deo vnionem eueheremur auxilio Angelorum.

IV. Addi potest hucusque dictis alia ratio, vt ita præsens capitulum concludatur; Quod Angeli priuilegium hoc hominibus præsidendi promeruerunt, non tantum, quia vt supra docui natura admodum potentes ac sapientes sunt, sed particulariter etiam, quia in primo illo cõflictu cõtra Luciferum, habito diuinæ Maiestati fideles extiterunt, eumque vsq; ad finem sæculi pari semper ardore in fauorem generis humani continuant. Vnde ad textum B. Iob, *Maledicant ei qui maledicunt diei.* sequentia verba scribit S. Gregorius. *Diem*

Gr. l. 4.

Mar. 6. 11.

se.

CVSTODE. CAP. XI. 113

se quippe iste superbiens spiritus ostentare etiam Euangelicis potestatibus voluit, cum se super ceteros quasi in potentia diuinitatis extollens tot post se ad interitum legiones traxit: sed hi nimirum qui in authore suo humili corde perstiterunt, cum errori eius noctem inesse conspicerent, diem claritatis illius de semetipsis humilia sentiendo calcauerunt, qui nunc nobis doli eius tenebras indicant, & quam sit illius deijcienda ficta claritas, demonstrant.

CAPVT. XI.

CVSTODIAM ANGELI
incipere in puncto natiuitatis nostræ,
& si vnquam alias, maxime
utilem esse in articulo
mortis.

INCHOATVR Angelica hæc custodia, iuxta communem sententiam Doctorum ipso instanti Natiuitatis nostræ, quando scilicet primos miseræ huius vitæ fructus degustantes mille periculis ærumnisq;
expo-